

Likabehandlingsplan och Plan mot kränkande behandling

Bruksskolan
Björkskolan

Läsåret 2011-2012

Innehåll

1. Likaplanens policy	1
1.1 Bruksskolans och Björkskolans vision	1
1.2 Allmänt	1
1.3 Syfte	1
1.4 Delaktighet och förankring	1
1.5 Hänvisning till lagar, förordningar och andra dokument	2
2. Kartläggning och nulägesanalys	2
2.1 Kartläggning	2
2.2 Nulägesanalys	2
3. Tydliga mål och konkreta åtgärder	4
3.1 Mål	4
3.2 Ansvarsförhållanden	4
3.3 Skolas behov att utveckla	4
3.4 Likabehandlingsplan för Bruksskolan och Björkskolan	5
3.5 Konkreta åtgärder för läsåret 2011/12	5
3.5.1 Främjande insatser på skolnivå	5
3.5.2 Likabehandlingsplan för Bruksskolan och Björkskolan	5
3.5.3 Främjande insatser på klassnivå F-5	6
3.5.4 Främjande insatser på Björkskolan	6
3.6 Främjande insatser på elevnivå	7
4. Uppföljning och utvärdering	7
4.1 Inriktning	7
4.2 Giltighet och uppföljning	7
4.3 Att mäta det omätbara	8
4.4 Områden som avses att mäta	8
4.4.1 Utrymme	8
4.4.2 Språkbruk	8
4.4.3 Ansvar för egen och andras egendom	9
4.4.4 Trygghet och självkänsla	9
5. Ny plan varje år	9
6. Definitioner och begrepp	10
Bilaga	
Bilaga 1 Åtgärdsplan vid mobbning/kränkning	12
Bilaga 2 Björkmodellen	16
Bilaga 3 trivselregler Bruksskolan och Björkskolan	18
Bilaga 4 Regler för datoranvändning	20
Bilaga 5 Kompetensutveckling	21

1. Likaplanens policy

Här presenteras skolans övergripande policy, den vision som markerar skolans inställning i arbetet med likabehandling. Efter detta följer Likabehandlingsplanens syfte och övergripande roll, samt lagar, förordningar, råd och utvärderingsinstrument som ligger till grund för arbetet med likabehandling.

1.1 Bruksskolans och Björkskolans vision

Skolornas kännetecken skall vara att:

Varje elev ska bli sedd för den man är och utvecklas socialt och kunskapsmässigt i en positiv atmosfär av kärlek och arbetsro och där kränkande behandling inte förekommer.

Vardagens arbete i våra skolor ska präglas av:

En skolmiljö där trivsel, känner trygghet och goda relationer präglar vardagen.

Alla elever och all skolpersonal ska respekteras och respektera andra.

Alla har kunskap om skolans mål och verksamhet.

Varje form av diskriminering eller trakassering skall medföra att skolan agerar, utreder och vidtar åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

1.2 Allmänt

Det offentliga skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen slår fast att verksamheten skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Allmänt kan sägas att kränkande behandling förekommer i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskriminerings-grunderna, s.k. annan kränkande behandling. Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde, och ofta är ett uttryck för makt och förtryck. Härvid är den enskildes upplevelse av kränkning en avgörande utgångspunkt och skall alltid tas på allvar.

1.4 Syfte

Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder och att främja likabehandlingsarbetet samt förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

För att syftet ska fullgöras krävs att likabehandlingsarbetet grundläggs bland elever, skolpersonal och vårdnadshavare.

1.5 Delaktighet och förankring

Kunskap och delaktighet gynnar engagemang och ansvarstagande i arbetet med att skapa ett gott klimat och en säker miljö för alla.

I arbetet med att utforma skolans likabehandlingsplan skall barn, elever och personal samt föräldrar beredas möjlighet att vara delaktiga. Arbetet med värdegrundsfrågor och likabehandlingsplanen integreras i den ordinarie undervisningen och verksamheten i övrigt, exempelvis klassråd, elevråd och temaarbeten. För föräldragruppen sker detta genom information, kunskapsspridning och diskussion vid föräldramöten.

1.6 Hänvisning till lagar, förordningar och andra dokument

Skollagen (2010:800)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Grundskoleförordningen (1994:1194)

Förordning om barn och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan (2006:1083)

Skolverkets allmänna råd *Förebygga diskriminering och kränkande behandling – Främja likabehandling* (09:1134)

Skolplan 2010 för Bruksskolan, Björkskolan och Bruks förskola

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklass och fritidshem, Lgr 11 Läroplan för förskolan 2010

Kvalitetsarbete 2011

Elevenkäter VT 2011

2. Kartläggning och nulägesanalys

För att veta vad skolan främst behöver göra för att förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling krävs en kartläggning av nuläget. Det behövs också en analys av resultatet. En sådan analys kan göras på olika sätt. På vår skola använder vi oss av samtal, enkäter, rapporter över olika händelser och regelbunden genomgång av rutiner och regler.

2.1 Kartläggning

För den enskilda skolan är det viktigt att det sker en kartläggning i syfte att aktivt kunna vidta åtgärder och förebygga samt förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling bör skolan systematiskt kunna uppmärksamma behov i den egna verksamheten. Detta sker genom regelbunden kartläggning och omfattar:

1. verksamhetens organisation och arbetssätt,
2. barn och elevers trygghet och trivsel,
3. barn och elevers uppfattning om förekomst av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Kartläggning sker genom regelbundna enkäter för att se över trygghet och trivsel bland eleverna. Kartläggning sker också vid organiserade samtal med elevråd, skolråd och med personalgruppen. Vidare lyfts frågan vid utvecklingssamtal, i kvalitetsarbetet och vid utvärdering av likabehandlingsarbetet samt genom skolans arbete kring arbetsmiljö.

2.2 Nulägesanalys

Likabehandlingsarbetet har genomförts till stor del enligt den arbetsplan som upprättades inför läsåret 2010/2011. Skolpersonal har även detta år arbetat på ett fokuserat sätt mot trakasseringar och andra kränkande behandlingar genom samtal, påpekanden och utredningar. Detta läsår har fler elever än tidigare år gått på Björkskolan, i och med att åk 6 numera finns på skolan. Trots detta har det sociala klimatet mellan eleverna varit gott.

I en enkät som genomfördes under våren 2011 på Björkskolan framkom följande:

I stort sett alla elever menade att de inte blev mobbad på skolan, en elev menade dock att den upplevde sig mobbad, samtidigt fanns det en elev som mobbade andra. Detta måste åtgärdas och utredas. I och med att detta uppdagades sent på terminen kom inget arbete igång för att lösa situationen för eleven/eleverna.

90 % av eleverna sa att deras klasskamrater var viktiga för dem.

80 % av eleverna bedömde att deras lärare lyssnar på dem, medan något färre,

60 % tyckte att deras kamrater lyssnade på dem. Samtidigt säger nästan 90 % att man respekterar varandra på skolan.

70 % av elever hade stort förtroende för skolans personal, än fler, ca 80 % sa sig kunna prata i förtroende med en lärare. Lika många elever sa sig trivas bra i sin klass.

Nästan 80 % säger sig gärna komma till skolan, lika många är stolta över sin skola och 90 % trivs utmärkt i skolan som helhet.

Nästan 70 % tycker att det är roligt att lära sig, och nära 90 % tycker att de lär sig saker på ett bra sätt.

30 % av eleverna tycker att klassråden, elevråden inte fungerat detta läsår. Dessutom anser mer än 35 % av eleverna att de inte får vara med och påverka hur man arbetar i skolan (vilket tycks motsäga resultatet ovan).

40 % av eleverna tycker att de inte får tillräckligt med arbetsro i klassrummet.

Fler än 20 % anser att lärarna bedömer eleverna olika.

Sammanfattningsvis tycks de flesta elever på Björkskolan trivas bra med både lärare och kamrater, och att man respekterar varandra. De flesta elever har stort förtroende för lärarna och tycker att de kan tala i förtroende med någon vuxen. De flesta är positiva till skolan och att det finns en positiv förväntan på att lära sig.

Det som avviker är att skolans fostran inom demokrati tycks vara bristfällig, många elever tycker att de inte kan påverka undervisningen. Många anser också att de får för lite arbetsro. Dessutom finns det flera elever som att lärarna bedömer eleverna olika.

Till stor del har likabehandlingsarbetet på Björkskolan fungerat på ett bra sätt, särskilt har introduktionen av Livskunskap fungerat på ett utmärkt sätt, där skolans värdegrund tydliggjorts på ett bra sätt. Inför denna termin skickades en ansökan om Livskunskap såsom ett lokalt tillval skickats till Skolverket, vilken avslogs, även om Skolverket ansåg att innehållet höll god pedagogisk kvalitet.

På samma sätt som under förra läsåret upplevs Likabehandlingsplanen och skolornas ordningsregler var ett bra medel för att bygga trygghet och trivsel bland eleverna. Elever och personal har god kunskap inom dessa.

Eleverna har inte haft regelbundna elevrådsmöten efter arbetsplanens omfattning, klassråden har fungerat bättre, men fortfarande anordnas de inte i den utsträckning som ger eleverna trygghet i att få tillräckligt med inflytande i skolans arbete. Vidare finns fortfarande brister i elevernas kunskap i likabehandlingsplanens innehåll. Kanske särskilt gäller det om att alla

elever har rätt till lika stort utrymme i klassrummet, särskilt talutrymme. Att det finns ganska många elever på Björkskolans elever som anser att det finns för lite arbetsro på lektioner måste åtgärdas snarast. Den nya Skollagen ger också betydligt större handlingsutrymme för att lösa detta.

Dokumentationen av olika händelser brister också. Ett skäl till detta har antagligen sin orsak i att skolledningens situation har växlat under det läsårs som gått.

Även på Bruksskolan finns överlag en god stämning bland eleverna. På Bruksskolan finns det en elev som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling. Skolan har i detta fall lagt ned stor möda för att lösa situationen för eleven, och eleven upplever numera i slutet av terminen trygghet och ett gott mående.

Någon undersökning i form av enkäter bland Bruksskolans likabehandlingsarbete har inte gjorts vilket måste åtgärdas nästa läsår. För att arbeta målmedvetet med att utveckla likabehandlingsarbetet innebär att man analyserar resultatet, av vilket elevenkäterna utgör en viktig del.

Det bör tilläggas att arbetet med likabehandlingsarbetet består av fler delar än enkäter, i texten ovan nämns utvecklingssamtal och andra mer informella samtal, diskussioner inom klassråd och elevråd utgör andra viktiga forum, viktiga för att utveckla likabehandlingsarbetet.

Det som bör förbättras är dokumentationen, hur man konkret arbetar med Likabehandlingsplanen, detta är otydligt och gör att analysen blir mycket svår att genomföra.

Med denna analys av förra läsåret sätts tydliga mål och konkreta åtgärder för nästa års Likabehandlingsplan 2011/12. Utgångspunkten är att söka åtgärda de brister som upptäckts.

3 Tydliga mål och konkreta åtgärder

Identifierade behov från analys och kartläggning

Utifrån analysen formuleras här ett antal tydliga mål för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i skolan, och som strider mot skolans vision.

Allmänt

Rektors och personalens tydlighet, förväntan och direkta agerande på detta område bedöms vara avgörande för en positiv utveckling. Insatser för ökad samhörighet, såsom samarbetsövningar, utflykter m.m. bör behållas och vid behov ges större utrymme. Vid situationer där händelser och incidenter inträffat kan frånvaron av vuxna i stort ses vara genomgående.

3.1 Mål

Under läsåret 2011/12 skall Bruksskolan och Björkskolan främja en verksamhet: fri från mobbning, våldsytringar, rasism, trakasserier eller andra former av kränkande behandling. Förutom att det främjande arbetet för likabehandling ska vara en del av den ordinarie verksamheten, anser vi att man även måste arbeta med dessa mål på ett än mer tydligt sätt. Genom att arbeta med dessa mål inom Livskunskap samt vid en temadag varje termin, läggs ett större fokus på skolans likabehandlingsplan.

Genom regelbunden avstämning, i både enkäter och samtal är det möjligt att snabbt och enkelt utvärdera resultatet av dessa aktiviteter.

Nästa mål är att involvera eleverna mer i likabehandlingsarbetet. av läge och situation i elevråd och personalgrupp, där alla elever har kunskap om skolans likabehandlingsplan och dess innehåll, där barn och elever bibringas en utvecklad känsla av samhörighet, solidaritet och ansvar för människor och egendom, såväl i som utanför skolan, där alla elever ges och får lika stort utrymme

3.2 Ansvarsförhållanden

Det övergripande ansvaret åligger rektor.

Undervisande lärare är ansvarig för egen undervisning och egna lektioner.

Utgångspunkten är att alla elever är allas elever, däremot har mentor särskilt ansvar för sin elevgrupp, exempelvis i kontakten med föräldrar, utvecklingsamtal etc.. All personal är ansvarig för ingripande vid iakttagna kränkningar eller uttryck för diskriminering i gemensamma utrymmen oavsett tillhörighet avseende årskurs, klass eller elevgrupp.

3.3 Skolas behov att utveckla

Övergripande bedöms skolan ha behov att utveckla:

- Likabehandlingsfrämjande arbete, att göra detta till en del av det ordinarie arbetet. Elevernas kunskap i detta kan stärkas ytterligare.
- Fortsätta att arbeta för regelbundna lägesavstämningar i personalgruppen, 4
- Arbetet med och ansvaret för den gemensamma skolmiljön bör utvecklas, inte minst gäller detta arbetet i klassrum.
- Inventera riskområden, tillsammans med elever, i den fysiska miljön på skolan, skyddsronder har inte genomförts med elevombud.
- Elevdemokratin bör utvecklas, ex. klassråd och elevråd.
- Möjlighet för eleven att få uppgifter efter ens förutsättningar, och få tillräcklig utmaning.
- Se över möjligheter för ökad vuxennärvaro vid elevernas raster.
- Skolan bör arbeta för att man genomför tydliga kartläggningsmetoder, och i att förbättra dokumentation av tillbud.

3.4 Likabehandlingsplan Bruksskolan och Björkskolan

Årskurs och elevgrupp

Årskurs 6-9 behöver arbeta med och utveckla:

- Alla elevers rätt till lika stort utrymme och roll i klassrummet.
- Elevernas språkbruk gentemot varandra.
- Solidariteten mellan eleverna.
- Grupptillhörighet och allas rätt att vara en del av gruppen.
- Elevernas ansvar för egen och skolans egendom.
- Eleverna blir mer delaktiga i processen kring rutiner och regler på skolan.

Årskurs F-5 behöver arbeta med och utveckla:

- Solidariteten mellan eleverna.
- Elevernas ansvar för varandra och egen samt skolans egendom.
- Alla elevers rätt till lika stort utrymme.
- Trygghet och självkänsla hos alla elever.

3.5 Konkreta åtgärder för läsåret 2011/12

I texten ovan nämns generella områden inom vilket förbättringar bör göras. Inom denna del konkretiseras dessa områden till konkreta åtgärder med tydligt mål för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Åtgärderna är tidsbestämda och ger tydlig hänvisning om vem som har ansvaret.

Arbetet med att främja en god skolmiljö samt likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling sker under läsåret 11/12 på följande sätt:

3.5.1 Främjande insatser på skolnivå

Alla elever påminns vid skolstart att de ska berätta för någon vuxen på skolan, ifall de själva eller någon annan far illa. Mentor i klass ansvarar för detta, och går igenom definitioner och begrepp kring diskriminering och kränkande behandling.

All personal är uppmärksam på alla former av diskriminering eller annan kränkande behandling och motarbetar detta genom eget ingripande.

All personal ansvarar för att överenskomna ordnings- och trivselregler följs.

3.5.2 Likabehandlingsplan Bruks- och Björkskolan

- Rastvärdar ansvarar särskilt för tillsyn av skolans område och utrymmen samt att en stimulerande sysselsättning och trygg miljö erbjuds i samband med raster. Schema för rastvärdar upprättas i början av varje termin.
- Den personal som ej är rastvärd har alltid jour och finns tillgängliga så länge eleverna befinner sig på skolan.
- 5
- All personal reflekterar över det egna arbetssättet och organisationen de verkar i för att upptäcka eventuell indirekt diskriminering eller omedveten kränkning då verksamheten genomförs.
- Lärarna styr alltid över och har ett pedagogiskt perspektiv över varje elevs placering i klassrummet. Eleverna får inte välja själva grupp.
- Skolpersonal deltar vid samtliga elevlunchen, s.k. pedagogisk måltid. Måltidsschema upprättas i början av termin.
- I samtliga årskurser genomförs värderings-, samhörighets- och samarbetsövningar efter elevernas ålder och mognad vid höst- och vårterminsstart.
- Olika projekt kring samarbetet med vänskolan i Kenya är byggstenar för elevernas solidariska värdegrund och skapar en grogrund för samhörighet, solidaritet och medvetenhet i ett internationellt perspektiv.
- Regelbunden avstämning av situationen på skolan sker vid personalkonferenser i syfte att kartlägga och diskutera aktuellt läge samt överenskomma om gemensamma strategier och förhållningssätt. Vid behov anges vid nya delmål att uppnå för viss tid.
- Föräldrar och elever informeras om likabehandlingsarbetet och skolans värdegrund och görs delaktiga i detta arbete. Detta sker utöver den ordinarie undervisningen vid föräldramöten samt genom klassråd, elevråd och skolråd. Rektor och mentor ansvarar för detta.
- Skol-, studie- alternativt årskursgemensamma schemabrytande aktiviteter av friluftsdagskaraktär, samt olika typer av utflykter genomförs 1-2 ggr per termin som syftar till att skapa samhörighet och stärka vi-känslan.
- Rektor ansvarar för att klassråd och elevråd fungerar kontinuerligt på både Bruksskolan och Björkskolan.
- Rektor ansvarar för att enkäter angående likabehandling genomförs under varje termin, eller oftare om situation uppkommit. Utvärdering sker i slutet av varje läsår.

3.5.3 Främjande insatser på klassnivå

År F-5:

Aktualiserar skolans likabehandlingsplan och samhällets värdegrund vid uppkomna situationer.

Arbetar med att utveckla solidaritet mellan eleverna genom *samarbetsövningar, hemliga kompisar, styrda rastaktiviteter, vänskoleprojektet med Kenya*

Arbetar med att ge alla elever lika mycket utrymme genom *samtalsregler, ej acceptera suckar, och miner och att en vuxen alltid kommenterar detta.*

Skapar trygghet och stärker självkänslan hos alla elever genom *veckans kompis, samarbetsövningar, massage, rollspel, den vuxne är "enväldig domare"*.

Arbetar med att öka elevernas ansvar för varandra och egen samt skolans egendom genom *etiska samtal, rastvärdar på alla raster, eleverna får vara med och dekorera/utforma skolan.*

Klassernas mentorer ansvarar för detta arbete genomförs under hela läsåret.

3.5.4 Likabehandlingsplan Bruks och Björkskolan

År 6-9

Aktualiserar skolans likabehandlingsplan och samhällets värdegrund vid uppkomna situationer.

Genomgång av skolans trivselregler samt datorregler.

Utse rastvärdar från personalen som finns ute bland eleverna.

Arbeta aktivt med B.E.S.T (Björkskolans elevstödjare) som ögon och öron bland skolans elever. Lyfta farhågor vid regelbundna träffar.

Arbeta medvetet, bl a genom livskunskapslektionerna för att främja flickors och pojkars lika värde och utrymme.

Klassernas mentorer ansvarar för detta arbete genomförs under hela läsåret.

3.6 Främjande insatser på elevnivå

Samtliga elever på Bruksskolan och Björkskolan:

- Ge eleverna en positiv självbild: Stärka självkänslan (jag duger) och Självförtroendet (jag kan).
- Arbeta för att ge varje elev självinsikt. Detta sker genom:
 - Individuellt anpassat arbetssätt.
 - Att eleverna får stöd och hjälp med att ta ansvar för sitt eget lärande och sitt arbete i skolan.
- Utvecklingssamtal en gång per termin med personal, föräldrar och elev.
- Individuellt åtgärdsprogram vid behov.
- Arbeta med elevernas förmåga att framträda inför grupp, bl a i idrotten, vid grupparbeten eller liknande.
- Träna eleverna att säga: Nej, stopp, sluta när de tycker något är obehagligt.
- Lära eleverna respektera när någon säger nej, stopp eller sluta.
- Träna rollspel.

Klassernas mentorer, med stöd av rektor, ansvarar för detta arbete genomförs under hela läsåret.

4. Uppföljning och utvärdering

Här följer en redogörelse för skolans intention med likabehandlingsarbetet. Efter detta följer en redogörelse för hur skolan avser att följa upp hur de planerade åtgärderna ska genomföras och mätas, det är alltså av stort värde att redan nu fundera över på vilket sätt man tänker utvärdera åtgärderna.

4.1 Inriktning

Vi är alla varandras arbetsmiljö och har alla sålunda ett ansvar för att alla kan verka i ett gott klimat och en säker miljö. Arbetet för likabehandling skall under läsåret initialt genomföras genom arbete i varje klass kring värdegrund, regler och rutiner. Vidare skall under läsåret utifrån elevernas ålder och mognad värderings-, samarbets- och samhörighetskapande övningar genomföras. Skolans likabehandlingsplan och dess värdegrund skall utgöra en naturlig, integrerad del i den ordinarie undervisningen, och ges det utrymme som situationen inom varje verksamhetsområde kräver. All personal, barn och elever skall vara införstådda med innehållet i och syftet med likabehandlingsplanen.

4.2 Giltighet och uppföljning

Likabehandlingsplanen fastställs gällande för ett läsår i taget. Planen är dock ett s.k. levande dokument och därmed föremål för ständig utveckling och förbättring. Uppföljning, utvärdering och upprättande av ny likabehandlingsplan sker i slutet av varje läsår genom arbete i elevråd, arbetslag samt med utsedda föräldrarepresentanter och som ett resultat av sammanställda elev- och personalenkäter. Arbetet redovisas i skolans löpande kvalitetsarbete. Samordningsansvaret åligger skolledningen.

För tidiga och akuta behov av revidering av likabehandlingsplanen under pågående läsår framförs detta till skolledningen för överväganden och beslut. Vid dessa revideringar skall samråd mellan skola, elevråd, personal och utsedda föräldrarepresentanter eftersträvas. Samordningsansvaret åligger skolledningen.

4.3 Att mäta det omätbara

Att mäta det omätbara, att mäta hur hög grad eleverna upplever sig ha i skolan, att mäta ett likabehandlingsarbete tvingas man att använda flera olika verktyg. Intervju, enkäter, samtal och observationer är metoder för att mäta det omätbara. Skolverket har utifrån ett brett samarbete med många kommuner tagit fram materialet BRUK, Bedömning, Reflektion, Utvärdering och Kvalitet. Tanken med att använda BRUK är att det finns möjlighet att jämföra skolans resultat med andra skolor, samtidigt finns möjlighet att med BRUK kunna iakta en utveckling inom samma skola under tid. Det finns med dessa tankar en tanke om att ständigt förbättras och förnyas i arbetet med likabehandling.

4.4 Områden som avses att mätas

Följande områden har uppmärksammats vid utvärdering av förra års Likabehandlingsplan, och här presenteras ett antal metoder för att mäta de olika områdena.

4.4.1 Utrymme

- Rätten till lika stort utrymme och roll i klassrummet är inte jämlikt. En metod är att mäta exempelvis taltiden som pojkar och flickor får under en lektion.

- Man kan också tänka sig att rita ett sk *Talträd* som åskådliggör vilka som dominerar en diskussion, vem som ger förslag, vilkas förslag som går igenom och vad är det som gör att vissas förslag oftast går igenom och det motsatta.
- Lämpliga enkäter inom BRUK används systematiskt.
- När det gäller de som stör arbetsron i klassrummet kan det vara klokt att medvetandegöra de som stör.
- Lektionens struktur och planering kan medverka till att elever får olika stort utrymme, lärare kan stödja varandra, askultera.

Resultatet kan ge upphov till många intressanta diskussioner inom klassen, och eleverna blir på så sätt själva medvetna om roller och mönster.

4.4.2 Språkbruk

- Normer och regler för hur man tilltalar varandra bör diskuteras systematiskt inom skolan/klassen. Att följa regler som man varit med och utformat och samtidigt beslutat om konsekvenser för den som bryter. Att veta vad som gäller skapar trygghet.
- Att använda härskartekniker är ett sätt att osynliggöra och förlöjliga den andre. Genom samtal i klassen, gruppen kan man öka medvetenheten hos var och en, och istället leda till det motsatta, att använda en främjarteknik som lyfter den andre.
- Språkbruket mellan elever kan förbättras. En metod är att diskutera detta öppet inom klassen. För att detta ska få genomslag bland eleverna är det viktigt att alla lärare känner sig väl insatta i värdegrundsarbetet. Rektor, tillsammans med kunnig lärare föreslås leda en sådant fortbildning bland personalen.
- Enkla enkäter om elevernas upplevelser av språkbruket är en annan enkel metod att mäta.
- Skolpersonal bör ha samma regler, stämmer detta, egenkontroll, återkommande diskussion bland kolleger.

En skola med kristen profil bör av nödvändighet uppmärksamma elevernas språkbruk.

4.4.3 Ansvar för egen och andras egendom

- Skolan är både elevens och lärarens arbetsplats. Genom att ha ett nära och bra samarbete med aktiva föräldrar visar all erfarenhet att eleven klarar skolan bättre och man får en elev som gärna vill uppträda på ett trevligt och schysst sätt.
- Elever tränas i att ta eget ansvar över sitt material, att ha med sig rätt utrustning till lektionen. Elever med funktionshinder får individuellt stöd och hjälp med detta. Samtal med eleverna/eleven för att medvetandegöra – positiv förstärkning när det fungerar.
- Belöning när ingen egendom skadats under en månads tid. Uppmärksamma det som fungerar.
- Hur uppmuntras eleven att ta eget ansvar, finns det olikheter bland skolpersonal, återkommande diskussioner.

Målet måste vara att alla, både elever och skolpersonal, handskas med allas egendom på ett respektfullt sätt, och tar eget ansvar om något går sönder.

4.4.4 Trygghet och självkänsla

- Utreder elevernas uppfattning om hur skolan arbetar för att medvetet stärka självkänslan, exempelvis genom BRUK-enkät.

- Skolan arbetar med att öka elevens inflytande över arbetsmiljö och undervisning, detta kan diskuteras vid mentorstid, klassråd, och elevråd, vid utvecklingssamtal och kan även kartläggas med enkäter.
- Tid avsätts i personalgruppen för att förankra demokratiska värderingar i hela kollegiet.
- Skolan arbetar medvetet med att se det unika hos varje elev, detta betyder att man inte tar ut en elev ur gruppen så snart den inte kan följa undervisningen. Istället funderar pedagogen över hur man kan förändra sin undervisning.
- All mobbning och alla kränkningar utplånas, återkommande enkäter varje termin, och undersökande enkät i hela elevgruppen så snart en tendens till att mobbning/trakasseri eller kränkning visar sig.
- Både Bruksskolan och Björkskolan arbetar med gruppstärkande verksamhet, använder återkommande innehåll i enkäter från BRUK.

Målet är att en trygg och respekterad elev kan utvecklas och lära sig efter sina bästa förutsättningar.

5. Ny plan varje år

Som tidigare påpekats ovan sker en utvärdering av Likabehandlingsplanen varje år, dessutom utvärderas arbetet i planen under läsårets gång.

När vi når målet för ett område sätts nya mål. Tycks vi inte nå målet inom ett område under läsåret, utvärderas metoderna och åtgärderna, de förändras i syfte att nå planens mål. I texten ovan påpekas:

Planen är dock ett s.k. levande dokument och därmed föremål för ständig utveckling och förbättring.

Bland personalen pågår ett fortlöpande samtal/arbete med att förbättra arbetet. För att tid till för detta ska vara möjligt måste skoledningen ge personalen utrymme.

Nedan följer definition av begrepp som använts i texten ovan, och slutligen en bilaga där åtgärdsplan vid mobbning/kränkning beskrivs.

6. Definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna är **kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder**. Diskriminering innebär avsteg från principen om likabehandling. Diskriminering handlar om missgynnande och förutsätter därför någon form

av makt hos den som diskriminerar. I skolan kan således huvudmannen eller personalen göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Med diskriminering avses:

1. Diskriminering innebär avsteg från principen om likabehandling. T.ex. när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever är det diskriminering. Med direkt menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till t.ex. elevens kön.
2. Indirekt diskriminering kan ske då alla behandlas lika, t.ex. om alla elever serveras samma mat så diskrimineras de elever som p.g.a. religiösa skäl behöver annan mat. Den indirekta diskrimineringen är när man tillämpar en bestämmelse som verkar neutral men får en diskriminerande betydelse.
3. Trakasserier: är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.
4. Sexuella trakasserier: är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.
5. Instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i p. 1-4 ovan och som lämnas åt någon som står i lydnds- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna har åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en individs värdighet.

Kränkningar kan vara synliga och handfasta likväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara under den tid som verksamheten äger rum utan också via telefon och dator. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan ta sig uttryck i fysiskt, verbalt eller icke verbalt uppträdande eller bemötande. Exempel på kränkning kan vara förtal och ryktesspridning, nedsvärtning och nedsättande tillmälen, förlöjligande eller förnedrande uppträdande som negativa kommentarer om utseende eller beteende. Det kan även handla om utfrysning och hotelser.

Mobbning är en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Mobbning är en form av kränkande behandling.

Rasism är en föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet är rädsla för eller stark motvilja mot grupper som definieras genom olika karakteristika, såsom fysisk, kulturell, etnisk eller beteendemässig.

Homofobi är en uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en stark negativ syn på homo- och bisexualitet och homo och bisexuella personer.

Kön är att någon är kvinna eller man.

Könsöverskridande identitet eller uttryck innebär att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. *Etnisk tillhörighet* avser nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Funktionshinder är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning avser homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder avser uppnådd levnadslängd.

Annan kränkande behandling innebär en kränkning av en elevs värdighet som saknar koppling till en diskrimineringsgrund. Den kan ta sig många olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Kränkningar kan vara synliga och handfasta likväl som dolda och subtila. Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer

och riktas mot en eller flera, t ex mellan barn-barn, vuxen-vuxen, men också mellan barnvuxen och vuxen-barn. Kränkningar är ofta ett uttryck för maktutövning och förtryck. Kränkningar kan vara slag eller att t ex bli kallad bög, damp-unge, CP eller hora. Det kan också vara att bli utsatt för ironiska kommentarer, utfrysning eller rykten. Även klotter och elaka/falska sms, mms och mejl kan vara en form av kränkning.

Bilaga 1

Åtgärdsplan vid kränkning/mobbning

Inriktning

Arbetet med att åtgärda misstänkt eller uppmärksammas kränkning/mobbning skall hanteras med tydlighet, snabbhet och långsiktighet.

Kränkande och mobbade uppträdande ska medföra konsekvens. leda till att stoppa den omedelbara kränkningen och förebygga framtida kränkningar, och är i förekommande fall till för att garantera andra elevers trygghet och för att undervisningens kvalitet skall kunna upprätthållas.

Vikten av dialog skall inte underskattas. Konsekvensåtgärderna är följande:

1. Tillsägelse
 2. Samtal elev – klasslärare/mentor, ev ytterligare personal deltar.
 3. Samtal elev – klasslärare/mentor – vårdnadshavare, **personligt möte**
- Fortskrider kränkning/mobbning trots vidtagna åtgärder enligt denna plan, eller om samma förövare ofta är inblandad, övervägs alltid följande åtgärder:
4. Samtal elev – klasslärare/mentor – vårdnadshavare – rektor
 5. Efter behov koppla in andra yrkeskategorier, Elevhälsoteamet
 6. Anmälan till Socialtjänsten och/eller Polisen.
 7. Omplacering av förövare/förövarna till annan skola/skolor
- Beskrivna åtgärder och konsekvenser kan kombineras. Bedömning av konsekvensåtgärder sker från fall till fall.

Genomförande

Arbetsgång vid misstanke, indicier om kränkning/mobbning

1. Uppgifter lämnas till berörd klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor genomför enskilt samtal med den kränkta/mobbade.
3. Vårdnadshavare informeras genom klasslärare/mentors försorg om misstanke, indicier och genomfört samtal. Samråd sker avseende fortsatta åtgärder.
4. Utredning och dokumentation genomförs enligt pkt 4. *Utredning och dokumentation.*
5. Ärendet anmäls och redovisas för rektor (Skollag 2010:800 6 Kap §10) för beslut om avskrivning eller fortsatta åtgärder enligt pkt 3.2.2.

Arbetsgång vid konstaterad kränkning/mobbning

1. Klasslärare/mentor genomför enskilt samtal med den kränkte/mobbade. Visa lättnad över att kränkningen/mobbningen nu kommit till kännedom och kan börja hanteras. Ta tid för den utsatte.
2. Klasslärare/mentor ser till att den drabbade vid behov har tillgång till en trygg zon, såsom lärarrum eller motsvarande.

Likabehandlingsplan Bruks och Björkskolan

3. Klasslärare/mentor tillsammans med kollega genomför skyndsamt enskilt samtal med förövaren. Är det flera utpekade förövare genomförs även samtal med dessa **enskilt**. Markera och klargör att kränkande behandling inte accepteras.
4. Eleverna uppmanas att själva berätta om kränkningen/mobbningen hemma, och informeras om att kontakt med hemmet kommer att tas av skolan.
5. Vårdnadshavare till samtliga inblandade informeras genom klasslärare/mentors försorg om konstaterad kränkning/mobbning och genomförda samtal.
6. Dokumentation genomförs enligt pkt 4. *Utredning och dokumentation.*
7. Klasslärare/mentor upprättar därefter tillsammans med berörda elever åtgärdsprogram/överenskommelse om hur kränkningar/mobbning framöver skall undvikas. Detta sker enskilt och även vid behov eller önskemål därom i samråd med berörda vårdnadshavare.
8. Uppföljning och kontroll av ärende och åtgärdsprogram genomförs av

klasslärare/mentor genom samtal med de inblandade under den tid som krävs tills kränkning/mobbning kan konstateras ha upphört, dock minst en månad.

9. Kollegiet informeras fortlöpande om ärendets utveckling och när kränkning/mobbning bedöms ha upphört. Har kränkningen/mobbningen upphört anses ärendet avslutat. Rektor beslutar om avskrivning eller fortsatta åtgärder enligt pkt 3.2.3.

Arbetsgång när kränkning/mobbning konstateras ej ha upphört

1. Rektor informeras av berörd klasslärare/mentor om att kränkning/mobbning ej har upphört och om situationen ej kan lösas av berörda lärare eller berört arbetslag.
2. Rektor beslutar om insats av skolans Elevhälsoteam.
3. Dokumentation genomförs enligt pkt 4. *Utredning och dokumentation*.
4. Elevhälsoteamet arbetar i huvudsak efter den s.k. "Björkmodellen". Se bilaga 1. Tidsaspekten för när ett konstaterande om kränkning/mobbning ej har upphört kan variera utifrån ärendets omständigheter. Det som är att beakta i detta avseende är dock att s.k. "långbänk" skall undvikas och att processen inte får tillåtas att avstanna.

Arbetsgång vid akut kränkning/våldshandling som begås av elev

1. Klasslärare/mentor tillsammans med kollega utreder det inträffade med inblandade elever enskilt.
2. Eleven/eleverna skickas i samråd med vårdnadshavare hem för resten av skoldagen.
3. Rektor informeras om det inträffade och vidtagna åtgärder, vilken beslutar om fortsatt utredning och åtgärder.
4. Dokumentation genomförs enligt pkt 4. *Utredning och dokumentation*.
5. Vårdnadshavare kontaktas och informeras vid behov närmare om det inträffade samt eventuell polisanmälan och/eller andra påföljder.
6. Skolledning underrättar Arbetsmiljöverket vid händelser som orsakats genom våld eller hot om våld samt rapporterar detsamma till förvaltningen.

Arbetsgång vid kränkning/mobbning vuxen gentemot elev

Kränkning av vuxen i verksamheten gentemot elev är enligt lag förbjudet. Vid skolstart informeras alla elever om de rutiner som gäller då en elev upplever sig kränkt av en vuxen.

Dessa rutiner är:

1. Eleven informerar klasslärare/mentor om det inträffade.
2. Om klasslärare/mentor är den som upplevs vara kränkande informerar eleven rektor om det inträffade.
3. Klasslärare/mentor eller rektor dokumenterar berättelsen och överlämnar ärendet till rektor för vidare åtgärder.

Vidare åtgärder är följande:

1. Rektor genomför samtal tillsammans med berörd elev, dennes vårdnadshavare och berörd klasslärare/mentor eller rektor.
2. Rektor genomför samtal med berörd vuxen.
3. Rektor fattar beslut om eventuella åtgärder i samråd med skolans styrelse.
4. Återkoppling avseende ärendets resultat sker till berörda vårdnadshavare genom rektors försorg under alla omständigheter.

Arbetsgång vid kränkning/mobbning elev gentemot vuxen

I förekommande fall då skolpersonal kan konstatera sig vara utsatt för upprepad kränkning/mobbning av elev och upplever sig inte själv eller genom arbetslaget kunna hantera situationen hanteras denna enligt följande:

1. Berörd vuxen informerar rektor om situationen.
2. Rektor beslutar i samråd med berörd vuxen om fortsatta åtgärder inom ramen för denna likabehandlingsplan.

Dessa åtgärder kan vara följande:

1. Rektor tillsammans med någon ur elevhälsoteamet genomför samtal med berörd elev.
2. Eleven uppmanas att själva berätta om kränkningen/mobbningen hemma, och informeras om att kontakt med hemmet kommer att tas av skolan.
3. Kontroll genomförs att hemmet har informerats om kränkningen/mobbningen.
4. Ärendet hanteras i tillämpliga delar enligt pkt 3.2.2 – pkt 3.2.4.
- 5.

Rutiner för hantering av uppmärksammade kränkande bilder m.m. på Internet

Vid information om eller upptäckt av förekomst av bilder, filmer eller mobbingchat på Internet rörande elever på Bruksskolan och Björkskolan skall detta hanteras enligt rutiner beskrivna nedan.

Skolans utgångspunkt och all personals attityd i dessa fall skall utgå från att utsatta elever är oskyldiga till denna exponering och hanteringen sålunda ske med omdöme.

Rutiner:

1. Sajten överses av klasslärare/mentor, skolsköterska eller rektor och eventuella elever identifieras om möjligt.
2. Klasslärare/mentor kontaktar och medvetandegör endast identifierade elevers vårdnadshavare om vad skolan har blivit varse.
3. Kan någon eller några av skolans elever konstateras vara inblandade eller upphovsmän till denna typ av exponering eller kränkning hanteras ärendet efter samråd med utsatt elevs vårdnadshavare vidare enligt pkt 3.2.2.
4. Polisanmälan om den elev som är upphov till de kränkande bilderna ej går att härdela

Utredning och dokumentation

Inriktning

Vid kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling föreligger skyldighet att utreda uppgifterna. En utredning skall alltid ske med största hänsyn till den som är utsatt och övriga inblandade. Den enskildes upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för en bedömning av och utredning kring vad som hänt. Utredningen skall ligga till grund för de åtgärder som vidtas och bör om möjligt klarlägga orsakerna till den uppkomna situationen.

Dokumentation av det arbete som skolan genomför i sitt likabehandlingsarbete innebär rättssäkerhet inte bara för elever och vårdnadshavare utan även för skolans personal. Skolan bedriver även s.k. myndighetsutövning och måste sålunda kunna redovisa åtgärder, motiv och beslut. Detta möjliggörs genom dokumentation.

Utredning

En utredning skall allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den eller de som kan ha utövat kränkningen och den som blivit utsatt samt eventuella vittnen. Härvid skall följande om möjligt klarläggas och dokumenteras:

Tid och plats för händelsen?

Vilka var inblandade?

Vem gjorde vad?

Vem sade vad?

Vad var/är orsaken till det inträffade?

Är det en enskild händelse eller systematiskt återkommande – har det hänt förut?

Hur ser de inblandade på det inträffade – är det allvarligt eller bagatellartat?

Vilka konsekvenser har det inträffade för de inblandade?

Skolpersonalens omedelbara och hittills vidtagna åtgärder?

Omfall

Om det vid den inledande utredningen inte framkommer uppgifter som klarlägger vad som har skett, vilka som har varit inblandade eller skall ha utfört den kränkning eller trakasseri som skolan/personalen fått kännedom om skall utredningen involvera en utökning av aktuell elevgrupp. Detta sker i syfte att om möjligt erhålla klarhet i aktuell situation så att skolan kan göra adekvata bedömningar och i förekommande fall agera.

Genomförande:

Mot bakgrund av känd händelse/misstanke efterhöra den närmaste kamratgruppens uppfattning och kännedom.

Mot bakgrund av känd händelse/misstanke efterhöra aktuell klass/elevgrupps uppfattning kännedom.

Den utökade utredningen bör ej ske i stor grupp utan enskilt eller med ett mindre antal elever. Härvid är berörd personals omtanke och förmåga av stor vikt beaktande ärendets natur.

Dokumentation

I samband med utredning och handläggning av ärenden som omfattas av denna likabehandlingsplan skall dokumentation utföras. Dokumentationen skall vara skriftlig och omfattar:

Utredningar

Möten

Samtal (telefonsamtal)

Åtgärder och åtgärdsprogram

Uppföljning och utvärdering

Beslut och bedömningar

I dokumentation bör det framgå tid och plats för dokumentationen, vem som har gjort den, vilka övriga som har varit närvarande eller delaktiga samt ärende och innehåll.

Ansvarsförhållanden

Rektor är ytterst ansvarig för att utredning och dokumentation sker. Ansvarig för genomförande av en utredning eller dokumentation är den som får i uppdrag att genomföra detta eller är ålagd att handlägga ett ärende enligt pkt 2. Åtgärdsplan för kränkning/mobbing.

Riktlinjer för förvaring och arkivering

All dokumentation förvaras hos den som upprättar densamma. Detta bör ske på ett betryggande sätt. När utredning eller ett ärende är avslutad anses ”handling vara upprättad”.

Denna skall då arkiveras på skolan. Om den som upprättar eller i övrigt har ansvaret för en dokumentation lämnar skolan skall dokumentationen lämnas till ansvarig verksamhetsledare för arkivering.

Ansvarsfördelning

Rektor har det övergripande ansvaret för att ta fram och följa upp Likabehandlingsplanen. All personal arbetar enligt likabehandlingsplanen och att kränkning, mobbning eller diskriminering inte sker tillsammans med verksamhetsledarna planera för arbetet i arbetslagen så att alla former av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering förebyggs mobbningsärenden följs upp och åtgärdas . Brukarenkäten genomförs och följs upp.

Personal har ansvar för att arbeta för att alla elever ska känna sig trygga i alla situationer reagera och agera i alla situationer se alla elever som allas ansvar under hela dagen

Bilaga 2

Björkmodellen

(Variant av Farstamodellen)

Alla önskar självklart att miljön i skolan ska vara trygg. Att fostra våra barn in i ett bra socialt mönster är en svår uppgift som alla vuxna har. De som valt att arbeta med barn och ungdomar har alltid detta med sig i sina arbetsmetoder, och det finns omfattande erfarenhet. Den största påverkan har dock föräldrarna. Deras attityder och värderingar hemma är det som påverkar barnen mest.

Mobbning är ett svårt problem och oftast mycket känsligt att hantera. Farstamodellens särskiljande drag utöver arbetssätt och innehåll är informationsdelgivningen. Erfarenheter visar att fel information vid fel tillfälle kan försvåra eller sabotera hela behandlingsprocessen. Därför är avvaktan med information till föräldrar och ingen vetskap för mobbaren att denne skall kallas till samtal centrala grepp i Farstamodellen. Hur informationen till berörda föräldrar går till avgörs från fall till fall och är beroende av hur grov kränkningen/mobbningen är.

De centrala, och mycket omdiskuterade, greppet kring informationsdelgivning har sin bakgrund i praktiska erfarenheter kring vissa mänskliga försvarsmekanismer. Om mobbaren vet att denne är kallad till samtal kring mobbing som denne är skyldig till har mobbaren kunnat noteras bygga upp ett försvar och därmed försvåras det framgångsrika samtalet. Vidare kan förövarens föräldrar gå i starkt försvar för sitt barn utan att först ta reda på fakta och även då försvåra det fortsatta arbetet avsevärt. Även den utsattes föräldrar, när dessa får kännedom om att deras barn är mobbat, kan agera i chock eller paniktillstånd, och bland annat ta direktkontakt med mobbarens föräldrar. Erfarenheter visar att här kan det uppstå osämja mellan föräldragrupperna, vilket ytterligare kan försvåra behandlingsprocessen. Därför avvaktar Farstamodellen i första skedet med information till föräldrarna.

Björkmodellen avviker från Farstamodellen i detta avseende! Björkmodellens utgångspunkt är att förälder/vårdnadshavare skall vara informerad och i förekommande fall delta i processen.

Det är oerhört viktigt att den utsatte under hela processen stöttas. Erfarenheter visar även att mobbaren upplever en lättnad av att problemet upptäcks och att de får hjälp att bryta sitt beteende. Kortfattat beskrivs Björkmodellen(variant av Farstamodellen) enligt nedan.

1. Elevhälsoteamet har uppmärksammat på att en elev upplever att denne utsätts för mobbing. Inom teamet diskuterar man situationen med varandra och bestämmer hur och vilka som skall gå vidare med den aktuella situationen. Frågor som besvaras i detta skede är:
 - Är det mobbing eller annan kränkande behandling?
 - Vem/vilka är mobbarna/förövarna?
 - Vad är gjort sedan tidigare, vilka åtgärder är vidtagna?
 - Hur länge har detta pågått?
 - Osv.

Ytterligare information samlas försiktigt in via klasslärare/mentorer och eventuellt den utsattes föräldrar. Föräldrar informeras om situationen och att samtal kommer att genomföras samt inbjuds att delta vid dessa.

2. Försiktigt samtal genomförs med den utsatte. Situationen klarläggs avseende:

Vad har hänt?

- Hur ofta har detta hänt?
- Hur länge har detta pågått?
- Hur har kränkningarna/mobbningen tagit sig uttryck?
- Var har detta hänt?
- Vilka är de inblandade?

Den mobbade överenskommer vid detta samtal om att nya samtal kommer att genomföras inom en snar framtid i uppföljande syfte.

3. De misstänkta mobbarna kallas vid lämpligt tillfälle i skolan en i taget till samtal. Inför dessa samtal informeras deras föräldrar om att samtal kommer att genomföras och varför.

De inbjuds även att delta. Vid samtalet upplyses de om att skolan vet att de mobbar, att skolan ser mycket allvarligt på situationen och att kränkningarna/mobbningen omedelbart måste upphöra.

Vid samtalet talar man om konkreta saker som förövaren/förövarna gjort sig skyldiga till. Det moraliseras inte och ställs inga varför-frågor. Samtalets atmosfär är varken straffande eller förlåtande. Behandlaren frågar och påstår endast sådant som de själva är säkra på har inträffat. Kring dessa fakta får det inte råda någon tveksamhet. Samtalet avhandlar även hur förövaren själv kan agera för att kränkningen/mobbningen ska upphöra och överenskommelser om detta görs.

Det är alltid två vuxna med vid samtalet. En leder samtalet och en dokumenterar. Detta samtal är den viktigaste delen av arbetet. Förövaren meddelas även att denne kommer att bli kallad till ett nytt samtal inom en snar framtid.

4. Eleven uppmanas att själv berätta om det som hänt för sina föräldrar, om dessa valt att inte delta, och uppmärksammas på att skolan kommer att kontakta vårdnadshavarna.

5. Under tiden fram till uppföljningssamtalet är de vuxna aktiva iakttagare av hur mobbaren efterlever de överenskommelser som gjorts.

6. Vid uppföljningssamtalen får eleverna själv berätta om hur denne upplever situationen i dagsläget.

7. Uppföljning och fortsatta samtal fortskrider så länge de inblandade, mobbare, mobbad och behandlare anser att behov föreligger.

Bilaga 3

Ordningsreglerna speglar den värdegrund som skall råda på Bruksskolan och Björkskolan.

Trivselregler Bruksskolan

Mekanvägen 33
932 37 Ursviken
0910-79 79 10

www.bruksskolan.org
www.bjorkskolan.se

Torsgatan 17G
931 38 Skellefteå
0910-79 79 10

Mat

Smaka av maten. (proportionerligt) Mjök ingår. Smörgås frivilligt. Motivering: Vi lär oss smaka på olika rätter och får en näringsmässigt fullgod lunch. Detta gör att vår koncentration ökar och att vi ökar vår kostmedvetenhet

Hyfsat uppförande

All mobbing och kränkande handlingar är förbjuden på skolan.

På den här skolan svär vi inte.

Keps och mössa bärs utomhus. Tuggummi och godis hör fritiden till, för dem som vill äta sådant. Bra bordsskick. Negativa kommentarer, suckar eller miner accepteras ej och påpekas alltid.

Egna leksaker

Stora och dyrbara leksaker lämnas hemma. Annat tas med på egen risk. Inga ersättningskrav kan ställas på skolan.

Mobiltelefoner MP3spelare el. liknande

De får inte användas under skoldagen.

Utevistelse

Vi håller oss inom skolans område, om inte annat angetts. Alla elever ska vistas utomhus under förmiddagsrasten och övriga raster (om de ej har sin inne-lunchrast). Detta gäller även om det småregnar. Var och en ansvarar för lämplig klädsel. Köldgräns är -15 grader. Springlekar sker alltid utomhus. Motivering: Allergier minskar om man vistas utomhus. Städpersonalen kan lättare utföra sitt arbete. Dessa enkla trivselregler har vi kommit fram till. De behövs för att vi ska ha en trivsamt arbetsplats och för att vi ska kunna utföra vårt arbete.

Gemensamma trivselregler Björkskolan

Uppförande:

- På den här skolan vårdar vi vårt språk. Vi svär inte och vi använder inte andra kränkande ord.
- Ytterkläder som t ex keps, mössa och skor förvaras i klädsåpet.
- Fika och annat ätande hör till rasterna.

- Mobiltelefonen och mp3-spelare är tillåtna utanför skoltid.
- Följa skolans regler för datorer.
- Under lektionstid råder ett gott uppförande där man visar att man tänker på andras bästa.
- I matsalen uppför vi oss väl och visar att vi har både vett och etikett.

Rasterna: Alla hjälps åt så att **lugn och ro** får råda på skolan.

- De som inte vill ha lugn och ro går ut för att leka, stoja, stimma och busa.
- Alla hjälps åt att hålla rent och snyggt omkring sig.
- Rasterna är till för vila, frisk luft, förflyttning mellan lektionerna samt för att se till att man har rätt utrustning med sig.
- Se till att komma i tid till lektion.

Privata ägodelar:

Du ansvarar själv för de saker som du tar med till skolan. Skolan ersätter inte dina förlorade eller skadade ägodelar.

Gör ditt bästa för att skapa en arbetsmiljö där **alla** kan trivas.

Bilaga 4

Regler för datoranvändning

1. Datorn är ett arbetsredskap, avsett att stödja och främja undervisningen.
2. Varje användare antas besitta sunt förnuft. Normala regler som gäller i samhället och i skolan människor emellan gäller även för Internet- och e-postanvändare i Björkskolans nätverk. Detta innebär bl.a. att man tänker på att vårda sitt språk i kommunikationen med

andra människor. Vi använder **ej** svordomar eller andra kränkande ord varken till eller om varandra.

3. Det är förbjudet att söka, ladda ner, lagra, skriva ut, sprida etc. material från och via Internet som

- - - såvida inte ansvarig personal **uttryckligen** givit tillstånd.

innehåller pornografisk, nazistisk och/eller rasistisk propaganda, innehåller hot, uppmaning till droganvändning, våld eller andra brott är diskriminerande vad gäller kön, hudfärg, etniskt ursprung, religiös övertygelse etc.

4. Vidare är det förbjudet att skicka e-post som är ämnad att tillfoga andra skada, t ex s k "mail- bombning", virusspridning, etc.

5. Det är förbjudet att ladda hem programvara och andra exekverbara (körbara) filer från internet utan IT-ansvarigs tillstånd.

6. Det är förbjudet att logga in sig på andra användares konton.

7. Varje användare är själv ansvarig för ekonomiska och/eller andra åtaganden samt för kontakter knutna via Internet.

8. Elev har möjlighet att utanför undervisningstid använda datorn och skolans nätverk för skolarbete.

9. Datorn får under inga förhållanden lämnas utan uppsikt. När datorn finns inom skolans område och inte är i bruk, ska den och dess delar förvaras i av skolan anvisat utrymme. När datorn inte är inom skolans område ansvarar elev på egen risk för datorn.

10. Vid missbruk avstängs användaren ovillkorligen från i första hand Internettillgång men kan även avstängas från skolans datanät helt och hållet. Målsman kommer omedelbart att underrättas. Elevens dator förvaras på lärarnas arbetsrum under 3 dagar, vid grövre överträdelse, såsom att lämna datorn oövervakad, eller att förvara den i sitt eget skåp, vilket skapar stor risk för stöld.

11. Datorn är till fullgjord skolgång skolans egendom. Vid vårdslöst användande täcker inte försäkringen och eleven blir själv ersättningskyldig för reparation av åsamkad skada.

12.

Innebörd, omfattning och konsekvens

Våra trevnadsregler finns till för att skapa en trivsamt och trygg miljö för alla. Om en elev inte följer reglerna, tar läraren i direkt anslutning till den överträdelse som skett, ett samtal med berörd elev. Om överträdelsen sker upprepade gånger, kontaktar skolan hemmet för att informera. Om detta inte leder till någon förändring, kallas vårdnadshavare och elev till möte med mentor, ev berörd lärare och rektor för att upprätta ett Åtgärdsprogram för eleven.

Kompetensutveckling

Inriktning

Kompetensutveckling för skolpersonalen avseende likabehandling skall syfta till att öka medvetenheten om förekomsten av och kunskap om diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Den skall vidare omfatta förankring, implementering och brukande av fastställd Likabehandlingsplan.

Genomförande

Vad	När	Vem	Ansvarig
Presentation av Likabehandlings-plan 2011/12	Augusti	Alla	Rektor

Hans Lundmark
2011-07